

det sikkert ikke vil vare længe, førend Omgivelseerne ere ganske forskellige fra, hvad de nu ere. Jeg er saaledes ganske enig med det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds i, at det vil have sin Betænktheds at bygge videre paa det Sted, jeg tror ikke, at det, naar det er gaaet nogle Aar, vil vise sig at være nogen heldig Beliggenhed. For mig er imidlertid Hovedsagen, hvem der skal udrede Udgifterne til Opholdet paa disse Anstalter, og det er et Spørgsmaal, som jeg for mit Vedkommende ikke har villet undlade at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa.

Berg: Jeg skal ikke opholde Thinget videre, det er blot et Par Bemærkninger, jeg vil gjøre. Det er jo overordentlig betydelige Udgifter een Gang for alle og derefter årlig, som dette og det følgende Lovforslag paa Dagsordenen ville foranledige. Gjenstanden selv for disse Lovforslag har altid havt og vil ogsaa utvivlsomt fremtidig finde stor Sympathi i dette Thing. Nu kommer imidlertid ved Siden af det bebudede Budget den ærede sidste Talers Bemærkninger om en fuldstændig fri Indlægning for Alle og Enhver, rig og fattig, paa disse Anstalter; det maa jo ikke alene gjælde for disse supplerende Anstalter, men Principet maa selvfølgelig gjenføres, saa at det ogsaa kommer til at gjælde de nuværende Statsanstalter, og det kan i det Hele taget komme til at andrage ganske overordentlige Summer. Nu er det mit Ønske, at det høie Thing vil tage disse Spørgsmaal under en omhyggelig, indgaaende og selvstændig Behandling. Det forekommer nemlig mig, at med Hensyn til Forberedelsen af Lovforslag gaar Tendentsen i Retning af at lave en Slags Udenomsrigsdag, udenfor den egentlige, og at i samme Grad, som den provisoriske Styrelse af Riget præker navnlig Folkethingets Stilling, søger man Surrogater for Overveielser her paa andre Omraader. Jeg skal saaledes bemærke, hvad vistnok Mange have iagttaget, at man i den senere Tid har grebet til, hvad det i og for sig ingenlunde er unaturligt, fra de forskellige saglig Interessereedes Side, at gjøre Forsøg paa at faae endnu stærkere Indflydelse, end Forholdene umiddelbart hjemle, paa de Anliggender, som ligge dem nærmest. Ved Si-

den af den fra Fagtiden set anbefalelsesværdige Udvikling, som de samvirkende Vandbøforeninger have faaet, ser man, at disse Vandbøforeninger paa de forskellige Virksomhedsomraader mere og mere synes at faae Karakteren af at være ei blot beslutende paa disse Omraader, men ogsaa, ved deres Forbindelser med Rigsdagen, at være paa Forhaand en statsbevilgende Myndighed. Et henkastet Ønske i et Slutningsmøde, efter et Par Dages Rigsdag i Vandbøforeningerne, udtalt af et Flertal, der er dannet, efter at maaste alt 4 af Deltagerne have fjernet sig, bliver fremmet som de samvirkende Vandbøforeningers Krav paa Rigsdagens Bevillingsret, og De ville se, at det springer en, to, tre igennem Rigsdagen under den nuværende Maade at bevilge paa. Under disse Omstændigheder flyttes efter min Mening den Gjerning, som Rigsdagen som eneste bevilgende Myndighed selv skulde gjøre, ud til de forskellige Fagforeninger. En anden Maade, hvorpaa man kan, ikke alene forberede en saadan Sag, men ogsaa foregribe Rigsdagens egen selvstændige og grundige Behandling af et Spørgsmaal, er Nedsættelsen af Regjeringskommissioner. Tidligere var det temmelig almindeligt — og det var ganske naturligt — at der var Strid mellem Regjeringen og Folkethinget om Retten til overhovedet at nedsætte Kommissioner, naar Administrationen ikke forud havde sikret sig Bevilling til de Udgifter, der skulde afholdes (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det var i Oldtiden!). Det var ikke i Oldtiden, men det var for det provisoriske Regimentes Tid, og jeg paastaar kun, at den Tilstand, der var, da den ærede Kultusminister, som nu afbrød mig, og jeg sad sammen i Finantsudvalget og behandlede denne Slags Sager, stundom i fuldstændig Enighed og stundom uenige, denne Oldtid vil vende tilbage igjen trods de nuværende ugunstige Forhold. Lad være, at det for den ærede Minister, der lever i disse høie provisoriske Tænder og har forstaaet, efter at være traadt udenfor Grundloven, at faae Folkethinget med til Bevillinger, han maaste ellers i en Menneftesalder maatte have ventet paa, stiller sig, som om det er en helt urigtig Betragtning, men jeg paastaar dog, at i Principet er det rigtigt, at ingen Udgift maa afholdes, som